



AVRUPA'DA GÖÇ VE MÜLTECİ OLGUSU

DİASPORA ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

Mayıs Raporu
Yazan: Zehra HOPYAR

AVRUPA'DA GÖÇ VE MÜLTECİ OLGUSU

Bu ay Avrupa'nın göç ve mülteci olgusuna dair gelişmeleri Avrupa Birliği ile Türkiye arasında imzalanmış olan Geri Kabul Anlaşması ile gündeme gelen vize serbestisi konusunun derinleştirilmesi ve İdomeni ile Calais kamplarında yaşanan insan haklarına dair ihlaller olarak özetlemek mümkündür. Vize serbestisi ile ilgili yaşanan uzun süreç çokça gelişmeye sahne olduğu ve sığınmacıların hayatlarını doğrudan etkilediği için bu konu mayıs ayı raporunda detaylandırılmıştır. Ayrıca belirtilen kamplarda yaşanan olumsuz olaylara bu ay eklenenler de irdelenmiştir. Yaşanan bu gelişmelere insanlık özelinde bakılarak yaşanan hak ihlalleriyle ilgili farkındalık yaratmak amaçlanmıştır.

TÜRKİYE- AVRUPA BİRLİĞİ GERİ KABUL ANLAŞMASI

Türkiye-Avrupa Birliği (AB) arasında imzalanan Geri Kabul Anlaşması (GKA)'nın önemli maddelerinden biri olan “vize serbestisi” geçen ayki raporumuzda¹ belirtildiği üzere bu ay değerlendirilecektir. Bu bağlamda GKA'nın imzalandığı 16 Aralık 2013 tarihinde Avrupa Komisyonu (AK) Türkiye'nin yerine getirmesi gereken ve 72 kriterden oluşan yol haritasını sunarak, vize serbestisi sürecini başlatmıştır. “Yol haritası”, pasaport gibi seyahat belgelerinin güvenliği, göç yönetimi, kamu düzeni ve güvenliği ve temel haklar gibi yükümlülükleri içermektedir. Daha ayrıntılandırılarak ifade edildiğinde yol haritası, aşağıdaki yükümlülükleri kapsamaktadır:²

1. Seyahat belgelerinin güvenliği konusunda, pasaportların AB standartlarına uygun olarak hazırlanması (biyometrik pasaport), pasaport, kimlik kartı ve diğer benzeri belgelerin güvenliğinin temin edilmesi,
2. Göç yönetimi konusunda, sınırlarda yeterli kontrol ve gözetimin sağlanması, uluslararası koruma ve yabancılarla ilgili işlemlerde AB müktesebatına uyum ve etkili uygulamanın gerçekleştirilmesi,
3. Kamu düzeni ve güvenliği konusunda, örgütlü suçlar, terör ve yolsuzlukla mücadele edilmesi ve bu suçların önlenmesi, bu kapsamda terörizmin finansmanı, insan ticareti ve siber suçlara ilişkin AB müktesebatına uyum sağlanması, cezai konularda adli işbirliği yapılması, kişisel verilerin korunması,
4. Temel haklar konusunda, vatandaşlar arasında ayırım yapılmaması, herkesin serbest seyahat imkânlarından yararlanması, mülteciler ve vatansızların kimlik belgelerine erişimi.

¹ “Avrupa'da Göç ve Mülteci Olgusu”,

http://diam.sakarya.edu.tr/sites/diam.sakarya.edu.tr/file/Goc_raporu_nisan_2016_rapor1.pdf, Erişim Tarihi:09.06.2016

² “Türkiye-Ab Vize Muafiyeti Süreci Ve Geri Kabul Anlaşması Hakkında Temel Sorular Ve Yanıtları”,

http://www.ab.gov.tr/files/pub/turkiye_ab_vize_muafiyeti_sureci_ve_geri_kabul_anlasmasi_hakkinda_temel_sorular_ve_yanitlari.pdf, Erişim Tarihi:09.06.2016

Bu yükümlülüklerin karşılanması durumunda Türkiye vatandaşlarının Schengen bölgesine dâhil olan AB ülkelerine ve henüz Schengen bölgesine dâhil olmayan Bulgaristan, Hırvatistan, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ve Romanya'ya 90 güne kadar olan kısa süreli ziyaretlerinde vizeden muaf tutulacakları öngörülmüştür. İngiltere ve İrlanda bu durumdan etkilenmeyecek yani söz konusu ülkelere vizesiz giriş mümkün olmayacaktır. Danimarka'nın Schengen sistemine koyduğu çekince sebebiyle GKA'nın tarafı olmayan Danimarka'ya da vizesiz seyahat mümkün olmayacaktır.³

Vize serbestisinin gerçekleşmesi, Türkiye'nin yol haritasında belirtilen ve uygulamayı taahhüt ettiği şartları yerine getirmesine bağlıdır. Bu sebeple yükümlülükleri bağlamında Türkiye, AB kurumlarınca izlenmiş ve kurumlar, bu süreç neticesindeki gözlemlerini şu ana kadar üç raporla bildirmiştir.



Kaynak: www.independent.ae

Avrupa Komisyonu, vize diyalogu süreciyle ilgili kriterlere uyum bağlamında ilk değerlendirme raporunu 20 Ekim 2014'te yayınlamıştır. Türkiye'nin söz konusu tarihe kadar yaptığı uygulamalar değerlendirilmiş, Türkiye'nin attığı olumlu adımlara dikkat çekilirken gerekliliklerin bir kısmından da uzak olduğu belirtilmiştir. Bilhassa sınır yönetimi ve komşu ülkelerle işbirliğinin sağlanması, düzensiz göçmen hareketlerinin takibi ve önlenmesi, insan

³ “Sorularla AB'ye vizesiz seyahat süreci, TC. Başbakanlık Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü”, <http://kdk.gov.tr/haber/sorularla-abye-vizesiz-seyahat-sureci/349>, Erişim Tarihi: 14.06.2016.

tacirleriyle mücadele, terörle, yolsuzlukla ve organize suçlarla mücadele, AB'nin vize politikalarına uyumu gibi konularda gerekli düzenlemelere gidilmesi tavsiye edilmiştir.⁴

İkinci değerlendirme raporu öncesinde AB'nin 10 Kasım 2015 tarihinde yayınladığı ilerleme raporunda vize serbestisi noktasında Türkiye'nin ilerlediği belirtilmiştir. Yine özellikle sınır güvenliğinin sağlanarak sıklığının artırılması, düzensiz göçü önleyici şekilde elektronik vize uygulamasının değerlendirilmesi, insan tacirleriyle mücadele, Ege'den Avrupa'ya geçişlerin önlenmesi ve bu yönde Yunanistan ile işbirliği sağlanması gibi konularda daha somut ve sağlıklı adımlar beklendiği dile getirilmiştir.⁵

AB Konseyi'nin aday ülkelerle ilgili değerlendirmelerinden oluşan 15 Aralık 2015'te yayınladığı raporda vize serbestisi ile ilgili olarak 29 Kasım Zirvesi'nde yürürlüğe konulan Ortak Eylem Planı'nın bu sürece olumlu katkısı olacağı söylenerek yine Türkiye'den beklentilere yer verilmiştir. Bununla birlikte Avrupa Komisyonu tarafından Suriyeli mülteciler için Türkiye ile Gönüllü İnsani Kabul Programı hakkında tavsiyede bulunulmuştur. Bu kararda, *“AB üye ülkelerine, gönüllülük esasına dayalı olarak Türkiye'ye sığınan ve kayıtlı mültecilerin korunmasını amaçlayan programa katkı sağlamaları”* çağrısı yapılmıştır.⁶

Vize serbestisi süreciyle ilgili ikinci değerlendirme raporu 4 Mart 2016 tarihinde yayınlanmıştır. Bilhassa Kasım 2015 zirvesinden sonra Türkiye'nin olumlu adımlar attığının altı çizilmiştir. Ayrıca AK, düzensiz göçmenlerin takibi ve önlenmesi, Yunanistan ile geri kabul noktasında işbirliğinin artırılması, insan tacirleri ve yolsuzlukla mücadele ve organize suçlar ve terörle mücadele konularında daha net ve sağlam adımlar beklediğini ifade etmiştir.⁷

⁴ “Report From The Commission To The European Parliament And The Council On Progress By Turkey In Fulfilling The Requirements Of Its Visa Liberalisation Roadmap”, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/international-affairs/general/docs/turkey_first_progress_report_en.pdf, Erişim Tarihi: 10.06.2016

⁵ “Turkey 2015 Report Accompanying The Document Communication From The Commission To The European Parliament, The Council, The European Economic And Social Committee And The Committee Of The Regions Eu Enlargement Strategy”, http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2015/20151110_report_turkey.pdf, Erişim Tarihi: 10.06.2016

⁶ “Aralık Türkiye - Ab Gündemi, İktisadi Kalkınma Vakfı”, <http://www.ikv.org.tr/ikv.asp?id=1144>, Erişim Tarihi: 10.06.2016.

⁷ “Second Report On Progress By Turkey In Fulfilling The Requirements Of Its Visa Liberalisation Roadmap, European Commission, Brüksel, 04.03.2016”, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/international-affairs/general/docs/turkey_second_progress_report_en.pdf, Erişim Tarihi: 10.06.2016.



Kaynak: <http://t24.com.tr>

AK 20 Nisan 2016'da önceki ay varılan mutabakat bağlamında yayınladığı raporda vize serbestisi hakkında da değerlendirmelerde bulunmuştur. Daha önce imzalanan Türkiye-Pakistan arasındaki GKA'nın yürürlüğe girmesi, Türkiye ile Yunanistan arasındaki GKA'nın uygulanması ve Türkiye'nin Avrupa Polis Ofisi (EUROPOL) ile anlaşma içinde olması gibi gelişmelerden memnun olduklarını dile getirmişlerdir. Bunun yanında üçüncü değerlendirme raporunun yayınlanacağı 4 Mayıs tarihine kadar Suriyelilerle birlikte mültecilerin tamamına çalışma hakkı tanınması, Türkiye'ye yapılmış olan 140 bin sığınma başvurusunun hızla değerlendirilmesi, vizesiz seyahat hakkının tüm AB vatandaşlarına tanınması, ikinci raporda temel haklarla ilgili belirtilenlerin yapılması gibi konulara odaklanılması önerilmiştir.⁸

Üçüncü değerlendirme raporunun yayınlanacağı 4 Mayıs tarihine kadar Türkiye yol haritasındaki eksikliklerini giderme üzerine yoğunlaşmıştır. Bu bağlamda 26 Nisan 2016 tarihindeki yönetmelikle mülteci veya ikincil koruma statü sahibi kişilere çalışmak için başvuru hakkı tanınmıştır.⁹ 2 Mayıs 2016 tarihindeki kararnameyle "AB'nin Schengen bölgesinde Türk vatandaşlarına yönelik vize uygulamasını kaldırdığı tarihten itibaren uygulanmak üzere, Türkiye Cumhuriyeti tarafından vize uygulanan AB üyesi ülke vatandaşlarına yönelik vize uygulamasının kaldırılmasına" karar verilmiştir.¹⁰

⁸ "First Report on the progress made in the implementation of the EU-Turkey Statement, European Commission, Brüksel, 20.04.2016", http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160420/report_implementation_eu-turkey_agreement_nr_01_en.pdf, Erişim Tarihi: 10.06.2016.

⁹ "Uluslararası Koruma Başvuru Sahibi Ve Uluslararası Koruma Statüsü Sahibi Kişilerin Çalışmasına Dair Yönetmelik (26.04.2016)", <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/04/20160426-1.htm>, Erişim Tarihi: 13.06.2016.

¹⁰ "Türkiye Cumhuriyeti tarafından vize uygulanan AB üyesi ülkelerin vatandaşlarına vize zorunluluğunun kaldırılması hakkında kararname (02.05.2016)", <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/05/20160503-13.pdf>, Erişim Tarihi: 13.06.2016.



Kaynak: <http://www.ntvpara.com>

4 Mayıs 2016 tarihli üçüncü değerlendirme raporunda Türkiye'nin yaptığı değişiklikler olumlu karşılanmış ve yol haritasında belirtilen 72 kriterin 66'sını yerine getirdiği ifade edilmiştir.

Türkiye vatandaşları için vizelerin Haziran ayının sonunda kaldırılması yönünde AB Komisyonu tarafından tavsiye kararı verilmiştir.¹¹ Fakat vize muafiyetinin sağlanması AB Parlamentosu'nun onayına bağlıdır.

Komisyon, terörle mücadelede insan haklarına uygunluk, kişisel verilerin korunması, yolsuzlukla mücadele, pasaportların AB standartlarına göre düzenlenmesi gibi konularda Türkiye'yi gözlemlemeye devam edecektir.

TABLO: 2014'TEN İTİBAREN VİZE SERBESTİ SÜRECİ

	Ekim 2014	Mart 2016	Mayıs 2016
Karşılanmıştır/Neredeyse karşılanmıştır	22	37	66
Kısmen karşılanmıştır	23	23	3
Karşılanmamıştır	27	12	3

Kaynak: *European Stability Initiative (ESI)*

Ekim 2014'ten beri vize serbestisi konusunda Türkiye'nin yaşadığı süreç yukarıdaki tabloda gösterilmiştir. Türkiye ve AB'nin 2015'in son aylarından itibaren vize serbestisi konusunu yeniden kararlılıkla ele almalarıyla birlikte, süreç hızlandırılmış ve Türkiye kendisinden istenenlerin tamamına yakınına yerine getirmiştir. Fakat geriye kalan altı madde üzerindeki uzlaşmazlıklar sebebiyle bunlarla ilgili tartışmalar halen sürmektedir.

Bu bağlamda Mayıs ayı içerisinde sürece dair Türkiye ve dünyadaki gelişmelere değinmek gerekirse, kriterler konusunda ısrarcı olan AB'nin tavrına Cumhurbaşkanı Erdoğan "*Şu anda 1*

¹¹ "Third Report on progress by Turkey in fulfilling the requirements of its visa liberalisation roadmap, European Commission, Brüksel, 04.05.2016", http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160504/third_progress_report_on_turkey_visa_liberalisation_roadmap_en.pdf, Erişim Tarihi: 13.06.2016.

Haziran itibarıyla geri kabul anlaşmasına yönelik bir adım vardı, 30 Haziran itibarıyla da vize noktasında adım atılacaktı. Bu konuyla ilgili olarak arkadaşlarımız görüşmeleri yapacaklar... Bu görüşmelerde netice alındı, alındı. Alınmadığı takdirde kusura bakmasınlar. Türkiye Cumhuriyeti'nin parlamentosundan geri kabul anlaşmasına yönelik uygulama sürecine yönelik adım atılmasına ait karar, yasa çıkmaz.” diyerek tepki göstermiştir.¹² Türkiye'nin yapması beklenen son altı kriterden biri ve aslında son süreçte tartışmaları yeniden alevlendiren terörizm tanımının daraltılma isteğinden oluşan madde, Erdoğan'ı AB'nin terörizm bağlamında dürüst davranmadığı yönündeki haklı eleştirilere sevk etmiştir. Yine katıldığı bir toplantıda Erdoğan *“Avrupa Birliği ile vize muafiyetinde pek çok şart getirdiler. Biri de Suriyeli kardeşlerimizin şartlarını iyileştirmek için ayrılan kaynaktı. AB'nin bize böyle bir destek vermesinden elbette memnun oluruz. Mesele öyle bir yere geldi, düğümlendi ki bize bağış yapılmış gibi intiba ortaya çıktı. Bizden proje istiyorlar, ne projesi biz bu projeleri hayata geçirmişiz. Biz bu projelerin onayını Avrupa'dan almadık. Bu kardeşlerimiz sınırlarımıza dayandığında dikenli tellerle geri çevirmedik, kapılarımızı açtık.”*¹³ diyerek AB üye ülkelerin vicdanına seslenen bir konuşma yapmıştır.

AK'nın vize serbestisi verilmesini üye ülkelere tavsiye etmesinin ardından konu, dünya basınında da yer bulmuştur. İngiliz gazetesi Daily Telegraph'ın haberinde AK'nın öngörülerinden oluşan rapora yer verilmiştir. Buna göre, Türkiye'de olan ya da olmayan suçlu ve teröristlerin Avrupa'ya ulaşmak için Türkiye pasaportu almaya çalışacağı beklentisine yer verilmiş ve bu şekilde bölgenin kaçaklara/suçlulara açık hale geleceğinin eleştirisi yapılmıştır.¹⁴ Yine İngiliz Dış İstihbarat Servisi eski başkanı Richard Dearlove Türkiye'ye vize serbestisi tanınmasını *“benzin ile ateşi yan yana koymak”* olarak tanımlamıştır.¹⁵ Avrupa mülteci krizinin başladığı noktadan bu yana yapıcı davranışlardan uzak durmuş ve kendi sınırları içerisinde çözümden yana olmamıştır. Bu sebeple uygulamaya geçirdiği GKA ve güvenli ülke ile tüm insanlığın paylaşması gereken sorumluluğu belli ülkelere yükleyerek sağlamaya çalıştığı çözümdeki payına düşenlerden dahi kaçınma yaklaşımı sergilemiştir.

¹² “Erdoğan'dan AB'ye: Vize kolaylığı yoksa, geri kabul anlaşması da yok”, http://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/05/160524_erdogan_ab, Erişim Tarihi: 14.06.2016.

¹³ “Erdoğan'dan AB'ye 3 milyon euro eleştirisi: Sanki bize bağış yapıyorlar!”, <http://www.timeturk.com/erdogan-dan-ab-ye-3-milyon-euro-elestirisi-sanki-bize-bagis-yapiliyorlar/haber-152842>, Erişim Tarihi: 15.06.2016.

¹⁴ “Turkey visa deal will increase risk of terrorist attacks, EU report reveals”, <http://www.telegraph.co.uk/news/2016/05/16/turkey-visa-deal-will-increase-risk-of-terrorist-attacks-eu-repo/>, Erişim Tarihi: 15.06.2016.

¹⁵ “MI6 eski başkanı: Türkiye'ye vize muafiyeti terör riskini artırır”, http://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/05/160517_telegraph_turkiye_vize_terror, Erişim Tarihi: 15.06.2016.

Türkiye, coğrafi konumu ve kültürel geçmişiyle tarihi boyunca göç yolları üzerinde olmuştur. Ancak yaşamakta olduğumuz düzensiz göç yönetimi, ülkeler ve toplumlarınca paylaşılması gereken ortak bir sorumluluktur. Bu sürecin tek muhatabının Türkiye olmadığını, onunla birlikte birlik ülkelerini de doğrudan etkilediğinin bilincine vararak sürdürülebilir doğru yönetim anlayışı benimsenmelidir. Bu doğrultuda Türkiye de bütüncül bir bakış açısıyla iltica, güvenlik ve entegrasyon başlıklarını ön planda tutacak şekilde soruna yaklaşmalıdır. Bununla birlikte GKA ile başlayan yol haritası süreci, Türkiye'nin kendi kurumları ve sürecin işleyişiyle ilgili eksiklerini belirleyerek onları giderme çabasıyla hiç durmadan devam etmelidir.

İDOMENİ ve CALAIS KAMPLARI'NDA HAK İHLALLERİ

Mart ayından bu yana Makedonya'nın sınırlarını sığınmacılara kapatmasıyla binlerce kişi aylardır sınırda bekletilmiştir. Kamptaki kötü yaşam koşullarından ve insanların Avrupa'ya geçme umuduyla verdikleri yaşam mücadelesinden mart ayı raporumuzda¹⁶ bahsedilmişti. Söz konusu kötü şartlar, açıkta akan kanalizasyonlar ve çöp dağları gibi sağlıksız örnekler ile devam etmiştir. Ciddi sağlık sıkıntılarına sebep olan bu manzara yanında tecavüz ve cinayet gibi korkunç vakalar sıradan olaylar olarak anılmaya başlanmıştır.¹⁷



© Reuters/Y. Kolesidis

¹⁶ “Avrupa’da Göç ve Mülteci Olgusu”, http://diam.sakarya.edu.tr/sites/diam.sakarya.edu.tr/file/Goc_raporu_mart_2016_rapor.pdf, Erişim Tarihi: 17.06.2016.

¹⁷ “İdomeni’ Avrupa’nın Gerçek Yüzü”, <http://www.turknews.net/idomeni-avrupanin-gercek-yuzu/>, Erişim Tarihi: 17.06.2016.

AB gibi kurumların Yunanistan'ın borcunu yeniden yapılandırmayı kabul etmesiyle birlikte 24 Mayıs sabahı İdomeni kampındaki sığınmacılar tahliye edilmeye başlandı. Yaklaşık 1400 Yunan polislerinin görevlendirildiği hava ve karadan ekiplerle başlatılan tahliyeyle sığınmacılar diğer kamplara aktarılmıştır. Tahliye esnasında ciddi bir direnişle karşılaşmadıklarını söyleyen yetkililerce gayri resmi şekilde kamp haline gelen İdomeni kapatılmıştır. Kampın boşaltılmasındaki etkenler arasında gösterilen sığınmacıların yaklaşık iki aydır ulaşımına kapalı tuttuğu tren yolu da tahliyeyle birlikte ulaşımına açılmıştır.

Kampın tahliyesine gelen tepkilerden biri Sınır Tanımayan Doktorlar (MSF) tarafından yayınlanan kınama mesajıdır. Çok sayıda insanın yer değiştirme noktasında mecbur bırakıldığı olayın basına ve insani yardım kuruluşlarına kapalı şekilde gerçekleşmesini de eleştirmiştir.¹⁸

Geçen hafta kampta yaşananlarla ilgili korkunç iddialar ortaya çıkmıştır. Yük vagonunun geneleve dönüştürüldüğü, kampta uyuşturucu satıldığı ve insan kaçakçılarının kampta bulunduğu dair Yunan basınınca iddialar ortaya atılmıştır.¹⁹ Sığınmacılardan Ömer'in "Burayı medeniyet sandık" ifadesinde²⁰ ve yaşananların çoğunda olduğu gibi -özellikle- Doğu insanının zihnindeki Batı/Avrupa algısının acı bir tecrübeyle değiştiğini söylemek yanlış olmayacaktır.



Kaynak: <http://www.independent.co.uk/>

¹⁸ "İdomeni: İnsanlık Dışı Göç Uygulamalarının Yerini Belirsizlik Ve Bilinmezlik Aldı", <http://sinirtanimayandoktorlar.org/saha-projeleri/idomenide-belirsizlik/>, Erişim Tarihi: 17.06.2016.

¹⁹ "İdomeni mülteci kampına tahliye operasyonu", <http://www.cnnturk.com/dunya/dw/idomeni-multeci-kampina-tahliye-operasyonu>, Erişim Tarihi: 17.06.2016.

²⁰ "Karton kamerayla röportaj", <http://www.aljazeera.com.tr/haber/karton-kamerayla-roportaj>, Erişim Tarihi: 17.06.2016.

Jungle diye adlandırılan Calais mülteci kampında ise durum çok da farklı görünmemektedir. Çok kötü şartlarda yaşam mücadelesi veren insanları çaresizlikle birlikte İngiltere'ye gidebilme umutları ayakta tutmaktadır. 6000 mültecinin % 82'sinin amaçları İngiltere'ye gitmek olduğu Sınır Tanımayan Doktorlar'ın araştırmasında ifade edilmiştir. Orada olan akrabası ya da tanıdıklarından şartların Calais'den daha iyi olduğunu duyanlar orada çalışmak ve yaşamının daha kolay olacağını düşünmektedir.

Kamptan İngiltere'ye geçen birinin varlığını duymak onlar için hala umut olduğunu düşündürmektedir. Mülakatlar esnasında sığınmacıların “*Baksanıza biz nasıl yaşıyoruz, hayvanlar gibiyiz*” şeklindeki ifadeleri de oradaki insanların yaşadıkları çaresizliğin psikolojik boyutunu göstermektedir.²¹

Calais kampının bir başka boyutu da yanlarında kimse olmadan yani tek başına 294 çocuğun var olduğu ve bu çocukların tüm sığınmacılardan farklı olarak ‘*sadece çocuk ve yalnız olmanın verdiği savunmasızlıkla*’ da yaşadıkları sürece tanıklık ettiği bir yer olmasıdır. *Help Refugees*'in raporuna göre, Fransa'nın Mart ayında kampın güneyini boşaltmasından sonra çocukların 129'unun kayıp olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Avrupa'nın göbeğindeki bu manzara kan dondurucu nitelikte olmasına rağmen yaşananlara çözüm, yaşanacaklara tedbir ölçekli yaklaşımdan uzak bir tutum gözlenmektedir. Haberin devamında kimsesiz çocukların çoğunun kendilerinden büyük olan mültecilere baktığı, onlara yemek yaptığı ve onlarla kendilerini daha güvende hissettikleri de belirtilmiştir.²²

Kampta ay sonunda gerçekleşen başka bir olayda da, bir yardım kuruluşunun yaptığı yemek yardımı esnasında çıktığı düşünülen kavgada üç kişi hayatını kaybederken beşi ağır 40 kişi yaralanmıştır. Afgan ve Sudanlı sığınmacılar arasında yaşanan kavgada çadırlar ateşe verilmiş, yeni ve başka mağduriyetler ortaya çıkarılmıştır.²³

Ay sonunda Calais'den Manş Denizi yoluyla İngiltere'ye geçerken batmakta olan bottan kurtarılan iki çocuk ve insan kaçakçıları Akdeniz'de yaşanmış ve yaşamakta olan trajik deniz yolculuklarının burada da yaşanabileceği şüphelerini akla getirmektedir. Manş Denizi'nde

²¹ “Calais crisis: First ever quantitative survey in the Jungle reveals thousands of refugees still trying to reach the UK”, <http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/calais-crisis-first-ever-quantitative-survey-in-the-jungle-reveals-thousands-of-refugees-still-a7041541.html#gallery>, Erişim Tarihi: 17.06.2016.

²² “Refugee crisis: Daily lives of unaccompanied children in Calais Jungle hoping to reach Britain”, <http://www.ibtimes.co.uk/refugee-crisis-daily-lives-unaccompanied-children-calais-jungle-hoping-reach-britain-1559737>, Erişim Tarihi: 17.06.2016.

²³ “Fransa'da sığınmacı kampında kavga: 3 ölü, 40 yaralı”, <http://www.hurriyet.com.tr/fransada-siginmaci-kampinda-kavga-3-olu-40-yarali-40109760>, Erişim Tarihi: 17.06.2016.

yaşanan benzer birkaç olay yeni göç güzergâhının burası olabileceği güçlü şüphesini göstermektedir.²⁴

Yukarıdaki örneklerde görüldüğü gibi AB ülkelerinin çoğu kapılarına gelen sığınmacılara karşı ya tel örmekte ya da insani olmayan koşullarda yaşam mücadelesi vermelerine göz yuman bir politika izlemektedir. Her fırsatta dünyanın geri kalanına “*insanlık dersi*” vermekten geri durmayan birlik, içinde bulunduğu sınavda bu yaklaşımdan uzak durmakta ve fikir ayrılıkları yaşamaktadır. Yaşananlar ekseninde diğer dünya ülkeleri, AB’nin insan hakları ve demokrasi gibi değerlerini ve dış politikasının dayanaklarını sorgulamaktadır. Bu bağlamda AB, yaşanan savaş neticesinde ülkesini terk edip başka ülkelere sığınmak zorunda kalan bu insanlara karşı daha insani ve ahlaki bir politika benimsemelidir.

²⁴ “Manş Denizi yeni mülteci güzergahı mı oluyor?”, http://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/05/160530_mans_gocmen, Erişim Tarihi: 17.06.2016.

KAYNAKÇA

- ❖ “Aralık Türkiye - AB Gündemi, İktisadi kalkınma Vakfı”,
<http://www.ikv.org.tr/ikv.asp?id=1144>, Erişim Tarihi: 10.06.2016.
- ❖ “Avrupa’da Göç ve Mülteci Olgusu”,
http://diam.sakarya.edu.tr/sites/diam.sakarya.edu.tr/file/Goc_raporu_mart_2016_rapor.pdf, Erişim Tarihi:17.06.2016.
- ❖ “Avrupa’da Göç ve Mülteci Olgusu”,
http://diam.sakarya.edu.tr/sites/diam.sakarya.edu.tr/file/Goc_raporu_nisan_2016_rapor1.pdf, Erişim Tarihi:09.06.2016
- ❖ “Calais crisis: First ever quantitative survey in the Jungle reveals thousands of refugees still trying to reach the UK”, <http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/calais-crisis-first-ever-quantitative-survey-in-the-jungle-reveals-thousands-of-refugees-still-a7041541.html#gallery>, Erişim Tarihi: 17.06.2016.
- ❖ “Erdoğan'dan AB'ye 3 milyon euro eleştirisi: Sanki bize bağış yapıyorlar!”,
<http://www.timeturk.com/erdogan-dan-ab-ye-3-milyon-euro-elestirisi-sanki-bize-bagis-yapiliyorlar/haber-152842>, Erişim Tarihi: 15.06.2016.
- ❖ “Erdoğan'dan AB'ye: Vize kolaylığı yoksa, geri kabul anlaşması da yok”,
http://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/05/160524_erdogan_ab, Erişim Tarihi: 14.06.2016.
- ❖ “First Report on the progress made in the implementation of the EU-Turkey Statement, European Commission, Brüksel, 20.04.2016”,
http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160420/report_implementation_eu-turkey_agreement_nr_01_en.pdf, Erişim Tarihi: 10.06.2016.
- ❖ “Fransa'da sığınmacı kampında kavga: 3 ölü, 40 yaralı”,
<http://www.hurriyet.com.tr/fransada-siginmaci-kampinda-kavga-3-olu-40-yarali-40109760>, Erişim Tarihi: 17.06.2016.

- ❖ “İdomeni mülteci kampına tahliye operasyonu”,
<http://www.cnnturk.com/dunya/dw/idomeni-multeci-kampina-tahliye-operasyonu>,
Erişim Tarihi: 17.06.2016.
- ❖ “İdomeni: İnsanlık Dışı Göç Uygulamalarının Yerini Belirsizlik Ve Bilinmezlik Aldı”,
<http://sinirtanimayandoktorlar.org/saha-projeleri/idomenide-belirsizlik/>, Erişim Tarihi:
17.06.2016.
- ❖ “İdomeni’ Avrupa’nın Gerçek Yüzü”, <http://www.turknews.net/idomeni-avrupanin-gercek-yuzu/>, Erişim Tarihi:17.06.2016.
- ❖ “Karton kamerayla röportaj”, <http://www.aljazeera.com.tr/haber/karton-kamerayla-roportaj>, Erişim Tarihi: 17.06.2016.
- ❖ “Manş Denizi yeni mülteci güzergahı mı oluyor?”,
http://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/05/160530_mans_gocmen, Erişim Tarihi:
17.06.2016.
- ❖ “MI6 eski başkanı: Türkiye'ye vize muafiyeti terör riskini artırır”,
http://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/05/160517_telegraph_turkiye_vize_terror,
Erişim Tarihi: 15.06.2016.
- ❖ “Refugee crisis: Daily lives of unaccompanied children in Calais Jungle hoping to reach Britain”, <http://www.ibtimes.co.uk/refugee-crisis-daily-lives-unaccompanied-children-calais-jungle-hoping-reach-britain-1559737>, Erişim Tarihi: 17.06.2016.
- ❖ “Report From The Commission To The European Parliament And The Council On Progress By Turkey İn Fulfilling The Requirements Of İts Visa Liberalisation Roadmap”, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/international-affairs/general/docs/turkey_first_progress_report_en.pdf, Erişim Tarihi: 10.06.2016
- ❖ “Second Report On Progress By Turkey İn Fulfilling The Requirements Of İts Visa Liberalisation Roadmap, European Commission, Brüksel, 04.03.2016”,
http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/international-affairs/general/docs/turkey_second_progress_report_en.pdf, Erişim Tarihi:
10.06.2016.

- ❖ “Sorularla AB’ye vizesiz seyahat süreci, TC. Başbakanlık Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü”, <http://kdk.gov.tr/haber/sorularla-abye-vizesiz-seyahat-sureci/349>, Erişim Tarihi: 14.06.2016.
- ❖ “Third Report on progress by Turkey in fulfilling the requirements of its visa liberalisation roadmap, European Commission, Brüksel, 04.05.2016”, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160504/third_progress_report_on_turkey_visa_liberalisation_roadmap_en.pdf, Erişim Tarihi: 13.06.2016.
- ❖ “Turkey 2015 Report Accompanying The Document Communication From The Commission To The European Parliament, The Council, The European Economic And Social Committee And The Committee Of The Regions Eu Enlargement Strategy”, http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2015/20151110_report_turkey.pdf, Erişim Tarihi: 10.06.2016
- ❖ “Turkey visa deal will increase risk of terrorist attacks, EU report reveals”, <http://www.telegraph.co.uk/news/2016/05/16/turkey-visa-deal-will-increase-risk-of-terrorist-attacks-eu-repo/>, Erişim Tarihi: 15.06.2016.
- ❖ “Türkiye Cumhuriyeti tarafından vize uygulanan AB üyesi ülkelerin vatandaşlarına vize zorunluluğunun kaldırılması hakkında kararname (02.05.2016)”, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/05/20160503-13.pdf>, Erişim Tarihi: 13.06.2016.
- ❖ “Türkiye-Ab Vize Muafiyeti Süreci Ve Geri Kabul Anlaşması Hakkında Temel Sorular Ve Yanıtları”, http://www.ab.gov.tr/files/pub/turkiye_ab_vize_muafiyeti_sureci_ve_geri_kabul_anlasmasi_hakkinda_temel_sorular_ve_yanitlari.pdf, Erişim Tarihi:09.06.2016
- ❖ “Uluslararası Koruma Başvuru Sahibi Ve Uluslararası Koruma Statüsü Sahibi Kişilerin Çalışmasına Dair Yönetmelik (26.04.2016)”, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/04/20160426-1.htm>, Erişim Tarihi: 13.06.2016.
- ❖ <http://t24.com.tr/haber/basbakan-vize-serbestisi-olmazsa-turkiye-de-uzerine-duseni-yapmaz,336872>, Erişim Tarihi: 14.06.2016

- ❖ <http://www.independent.ae/2511/merkel-turkey-must-meet-terms-visa-free-travel-europe/>, Erişim Tarihi:14.06.2016.
- ❖ <http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/calais-crisis-first-ever-quantitative-survey-in-the-jungle-reveals-thousands-of-refugees-still-a7041541.html#gallery>, Erişim Tarihi:14.06.2016.
- ❖ http://www.ntvpara.com/haber/ab-vize-serbestisi-teklifi-yapmaya-hazirlaniyor_42984, Erişim Tarihi:13.06.2016.

Kapak Resmi: dpa